

**Helhetsperspektiv och
kostnadseffektivitet är A
och O i åtgärdsarbetet**

KSLA 12 februari 2014

Ingrid Haglind, Skogsindustrierna

Skogsindustrierna

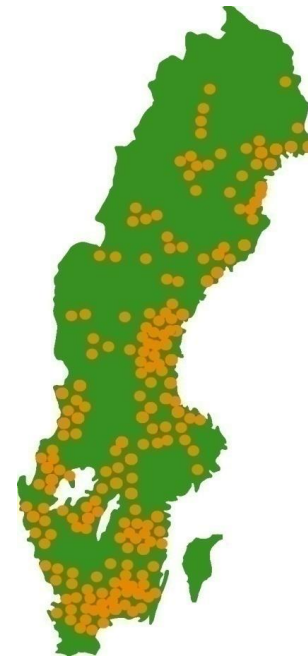
- Bransch- och arbetsgivarorganisation för massa-, pappers- och den trämekaniska industrin
- Företräder drygt 50-tal massa- och papperstillverkare i 22 koncerner/företag, ca 125 sågverk i ca 60 koncerner/företag samt ägare till 7,5 Mha skogsmark (ca 30% av prod.skogsmark)
- Ska stärka företagens konkurrenskraft och verka för en ökad användning av skogsbaserade produkter
- Arbetar med arbetsgivarfrågor, svensk och europeisk näringspolitik, marknadsfrågor för trämekaniska produkter, branschanalys och kommunikation

Skogsindustrin i Sverige

Massa- och pappersindustrin

Sågverksindustrin

Svensk skogsindustri

- Exporterar ca 90 % av massa- och pappersproduktionen och ca 75 % av sågade trävaror
- 11 % av varuexporten (123 miljarder 2012)
- Skogsnäringen sysselsätter direkt ca 60 000 och totalt ca 200 000 (inkl indirekt sysselsatta)
- Står för ca 15 % av industrins investeringar

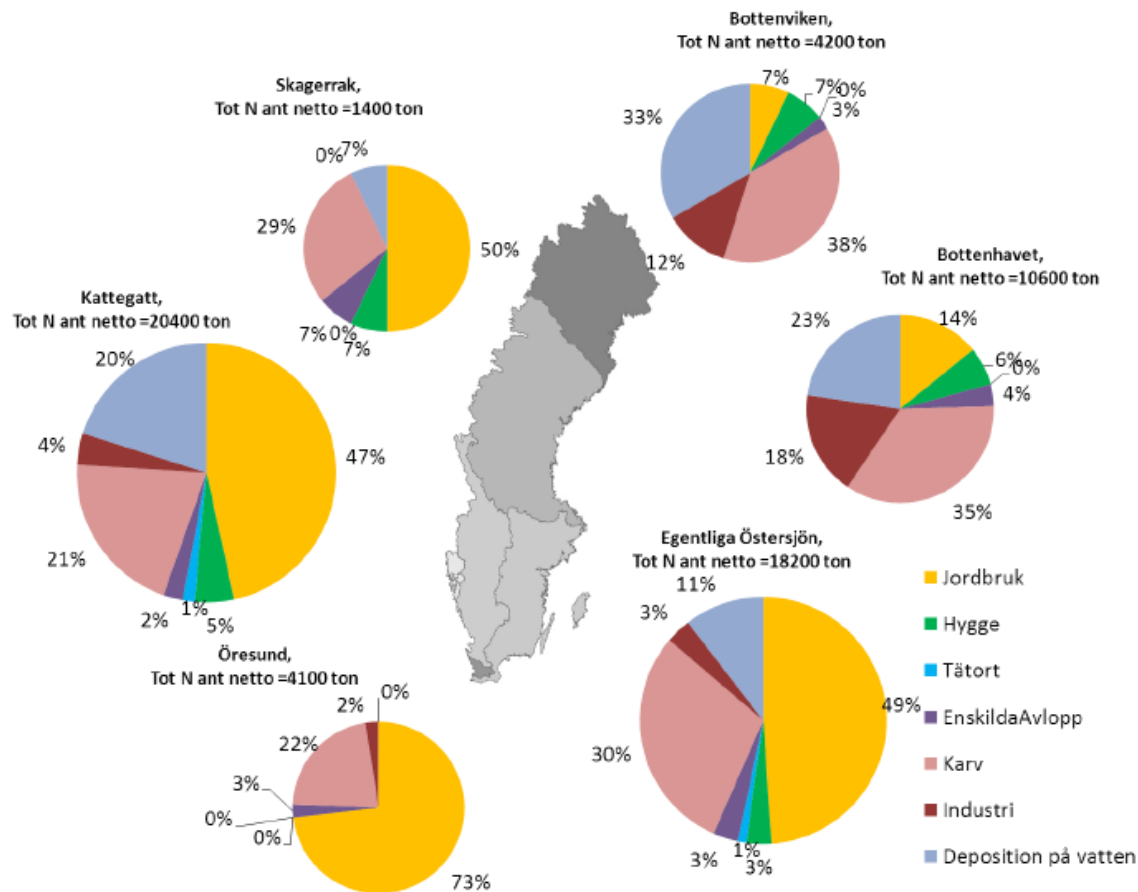
Utmaningen BSAP

- Nytt beting vid HELCOM-möte i oktober 2013
- Utsläppsminskningar Sverige
 - fosfor från 290 ton till 530 ton
 - kväve från 20780 ton till 9240 ton
- Fokus på fosfor och Egentliga Östersjön

Övergödning

- Har bedömts som ett av de största miljöproblemen i tre av fem vattendistrikt samt i Östersjöns havsmiljö
- Komplicerade orsakssamband, många faktorer påverkar
 - naturlig bakgrund
 - punktkällor
 - diffusa utsläpp
 - deposition av luftutsläpp, från när och fjärran
 - internbelastning och omrörning, mobilt och fastlagt fosfor och kväve
 - saltvattenutbyte
 - överfiske
 - syrefria bottenar
 - ekosystem har lång svarstid på förändrad närsaltbelastning

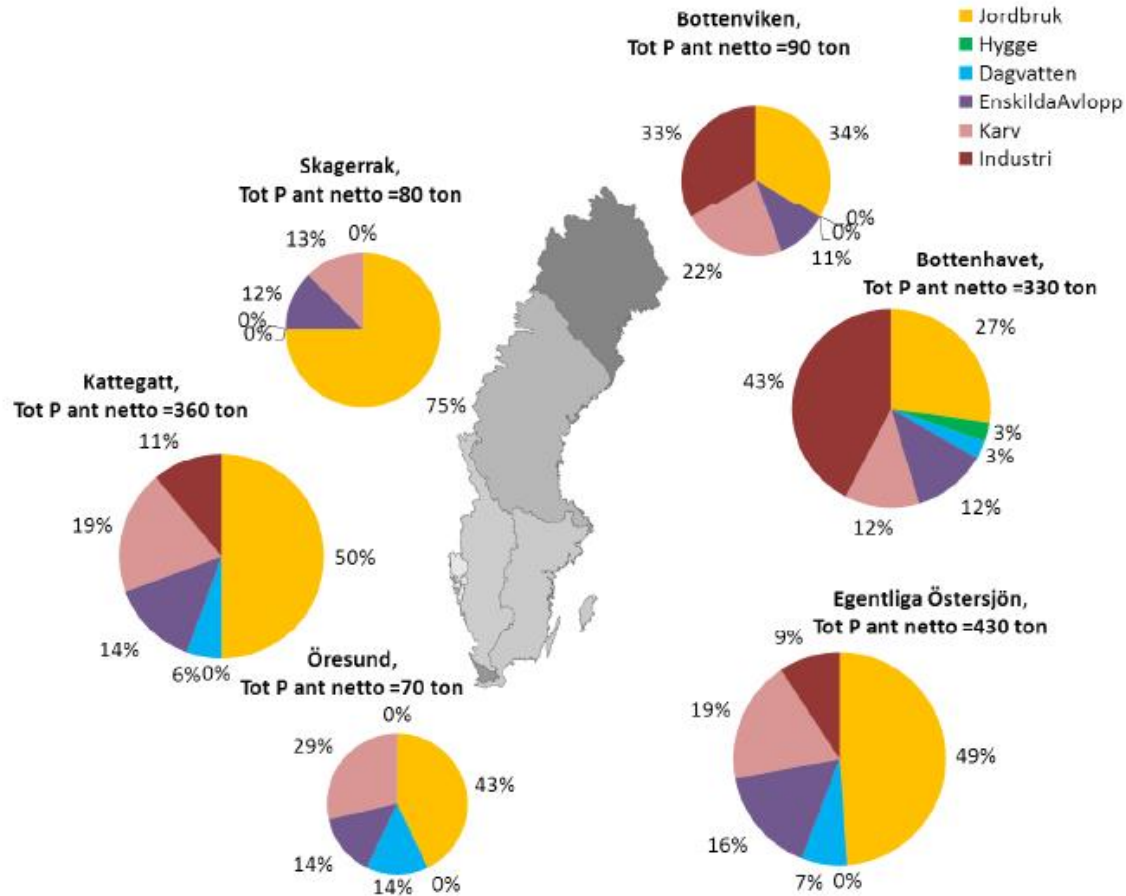
Källfördelning antropogen nettobelastning av N år 2009

Källa: SMED
Rapport 56
2011

Figur 7 Källfördelning av antropogen nettobelastning av kväve år 2009.

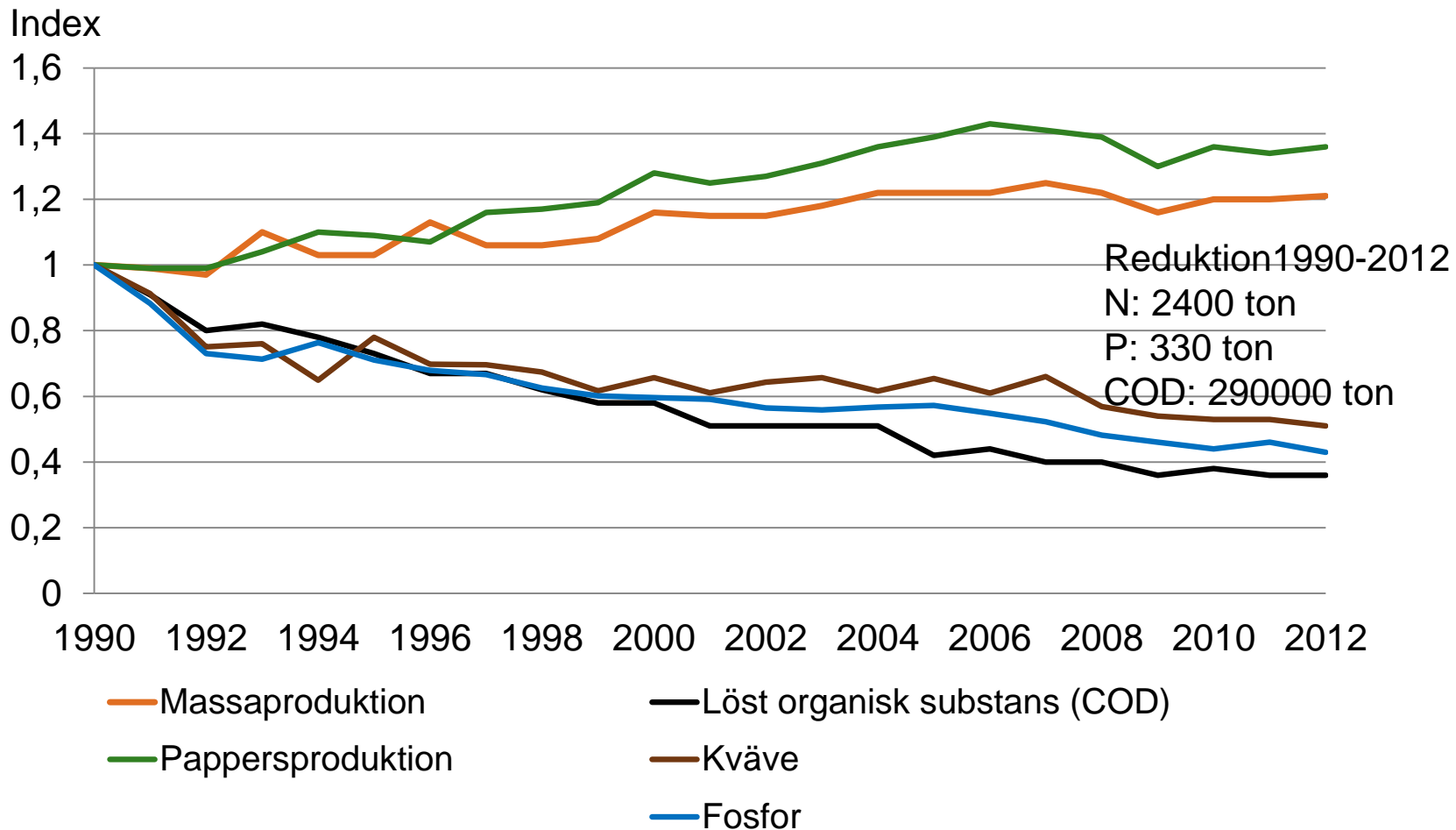
Källfördelning antropogen nettobelastning av P år 2009

Källa: SMED
Rapport 56
2011

Figur 13 Källfördelning av antropogen nettobelastning av fosfor år 2009.

Ökad produktion och minskade utsläpp inom massa/pappersindustrin 1990-2012

Källor till utsläpp av N och P från massaindustrin

- Ved – huvuddelen >80 %
- Råvatten – varierar med plats och årstid
- Eventuellt kemikalier
- Tillsats i reningsanläggningar – för att öka effektiviteten, finns vid alla bruk. Reduktion av COD har prioriterats.

Styrmedel för minskade utsläpp av N och P från skogsindustrin

- Tillståndsgivning enligt Miljöbalken – både utsläpp till luft och vatten. Helhetsperspektiv på åtgärdsförslag är nödvändig
- IED och BAT-slutsatser – både utsläpp till luft och vatten. Skärper kraven. Begränsningsvärden ska gälla senast inom 4 år efter ikraftträdandet.
- Kväveoxider – NO_x-avgifter
- Vattendirektivet för ytvatten, Havsmiljödirektivet – osäkert hur dessa kommer att påverka

Slutsats: Styrmedel finns men.....reduktioner ger endast ett litet bidrag till betinget

Helhetsperspektiv

- Åtgärder måste bedömas i ett helhetsperspektiv
Reningsåtgärder ger ökade slammängder, ökat energibehov, utsläpp till luft, ökade transporter, mer kemikalier m m
- Den naturliga bakgrundsbelastningen måste beaktas
Exempel i Sundsvallsområdet visar att flodtransporter står för ca 90 % av utsläppsmängder av N och P

Kostnadseffektivitet

- Kostnadseffektivitet – billigaste åtgärderna först, sett i ett Östersjöperspektiv. Finns tillräckligt med underlag/kunskap om åtgärdskostnader och effekter av olika åtgärder?
- Internbelastningens bidrag och åtgärder – forskning och mer kunskap krävs om mobil resp fastlagd fosfor i Östersjön
- Effektivitet i vattenförvaltningen
Många ”kockar” – HaV, Vattenmyndigheter, Naturvårdsverket, Länsstyrelsen, Kommuner

Sammanfattning – Vad krävs?

- Fokus på åtgärder/sektorer som saknar styrmedel
- Helhetsperspektiv – på anläggningsnivå och på regional nivå
- Kostnadseffektivitet – analys av åtgärds kostnader och effekter av olika åtgärder på kort och lång sikt
- Ökad kunskap om ekosystemen i Östersjön
- Samarbete och god samordning
- Tid för tillfriskning 2020 är (alltför) optimistisk